

level of psychological resilience. These qualities are essential for ensuring the effective performance of their official duties, resilience to stressful situations that often arise in the course of administrative activities, as well as maintaining professionalism and objectivity in decision-making. Developed skills in emotional balance and the ability to maintain focus under high workload conditions become important prerequisites for successfully fulfilling their role within the system of public administration.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Костишин Н., Яковець Т. Стресостійкість колективу під час війни: налаштування психологічного клімату. *Grail of science*. 2022. №. 14-15. С. 565-570. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.05.2022.102>
2. Камінська О. Психологічні особливості стресостійкості майбутніх психологів. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки*. 2021. С. 26-34. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2021.13\(58\).03](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2021.13(58).03)
3. Лопушинський І., Філіппова В., Кушнірюк В. Формування психологічної стійкості (резильєнтності) внутрішньо переміщених осіб як основи їхньої психологічної безпеки в умовах війни. *Координати публічного управління*. 2024. №2. С.267-289. DOI <https://doi.org/10.62664/cpa.2024.01.12>

Анжела Пасічніченко, Ірина Карапузова

ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В СОЦІУМІ

У сучасному світі, що характеризується швидкими змінами, глобалізацією та численними соціально-економічними викликами, ефективна взаємодія між людьми стає однією з основних умов соціальної стабільності та розвитку. Адаптація до змінюваних умов життя, здатність до гнучкої комунікації та взаєморозуміння, а також уміння долати стрес і вирішувати конфлікти є важливими для гармонійних міжособистісних взаємин і збереження соціальної згуртованості. У зв'язку з цим важливість психологічної компетентності в умовах постійних трансформацій суспільства для успішного функціонування особистості в соціумі є незаперечною, а її розвиток стає важливим не лише для особистісного благополуччя, але й для підтримки сталого розвитку.

Хоча у сучасній науці не існує єдиного узгодженого визначення терміна «психологічна компетентність», зазвичай це поняття трактують як комплексну соціально-психологічну здатність, що включає в себе вміння розуміти себе та інших людей, яке сприяє успішній взаємодії, особистісному розвитку та психологічному благополуччю.

У визначенні поняття «психологічна компетентність» науковці акцентують увагу на важливості її розвитку для самоусвідомлення, особистісного становлення та розуміння інших людей. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні ефективної міжособистісної взаємодії, підтримці гармонійних відносин і максимальному розкритті потенціалу. Психологічна компетентність як складна соціально-психологічна характеристика є основою ефективної адаптації в суспільстві, функціонування в ньому та сприяє психічному здоров'ю особистості.

Так, на думку С. Максименка, психологічна компетентність охоплює систему знань про людину як індивіда і суб'єкта взаємодії, що забезпечує ефективність цієї взаємодії [1, с. 10]. Я. Барінова зазначає, що психологічна компетентність є інтегральною якістю, яка дає змогу успішно реалізовувати особистісний потенціал і взаємодіяти з іншими людьми [2, с. 29]. Подібний погляд висловлює О. Бакаленко, вважаючи психологічну компетентність здатністю до ефективного спілкування та взаємодії з оточенням [3, с.136].

Ураховуючи багатозначність підходів, які акцентують увагу на різних аспектах психологічної компетентності, вважаємо за доцільне запропонувати комплексний підхід, за якими психологічну компетентність визначаємо як ключову умову для ефективної взаємодії в соціумі, оскільки вона об'єднує знання, навички та особистісні якості, необхідні для успішного розуміння й реагування на емоційні, когнітивні й соціальні аспекти міжособистісних взаємин [4].

У сучасній психології існує кілька підходів до визначення структури психологічної компетентності, які підкреслюють її багатогранність і складність. Зазвичай виділяються такі основні компоненти, як когнітивний, афективний, мотиваційний та поведінковий, які дають змогу комплексно оцінити здатність людини ефективно взаємодіяти в соціумі. Деякі дослідники розширюють цей перелік, додаючи соціально-психологічний компонент, а

також чинники, пов'язані з самоорганізацією та саморегуляцією. Незважаючи на різноманітність підходів, усі компоненти психологічної компетентності взаємопов'язані, а їх сформованість сприяє ефективній взаємодії в соціумі.

Достатній рівень розвитку когнітивного компоненту дає змогу особистості сприймати, аналізувати та оцінювати інформацію в соціальних контекстах, правильно тлумачити поведінку інших людей, передбачати наслідки своїх учинків й ухвалювати обґрунтовані рішення, що є необхідним для успішної комунікації та адаптації до змін у соціальному середовищі.

Афективний компонент охоплює здатність управляти власними емоціями, розуміти емоції інших людей і регулювати емоційні реакції в різних соціальних ситуаціях та є основою вміння, що сприяє встановленню гармонійних взаємин, зменшенню конфліктів і стресу, а також забезпечує ефективну і конструктивну взаємодію в суспільстві.

Мотиваційний компонент включає внутрішні спонукання до взаємодії з іншими людьми та досягнення спільних цілей. Цей аспект характеризує бажання особистості активно брати участь у соціальній діяльності та взаємодії, що є важливою умовою для розвитку соціальних зв'язків і соціальної інтеграції.

Поведінковий компонент реалізується через здатність застосовувати свої знання та емоційні навички в реальних ситуаціях. Він включає вміння ефективно взаємодіяти з оточенням, вирішувати конфлікти, працювати в команді та належно реагувати на соціальні проблеми, що є важливим для підтримання стабільних міжособистісних взаємин.

Отже, психологічна компетентність є основою для ефективної соціальної взаємодії та гармонійного функціонування в сучасному суспільстві. Вона включає в себе не лише когнітивні та емоційно-особистісні компоненти, а й здатність адаптуватися до змінюваних соціальних умов, підтримувати психоемоційну стабільність і сприяти розвитку конструктивних міжособистісних відносин. Психологічна компетентність є важливою умовою для створення здорового соціального середовища, яке забезпечує можливості для становлення особистості, а також для побудови стабільних і гармонійних соціальних структур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Максименко С. Д. Лідерство як функція професійної психологічної компетентності особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2014. Вип. 24. С. 7 –16.
2. Барінова Л. Я. Психологічна компетентність особистості. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. 2014. Т. 19. Вип. 1. С. 29 – 35.
3. Бакаленко О. А. Психологічна компетентність як ключова компетентність сучасного фахівця. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*. 2018. Вип. 58. С. 132 – 138.
4. Пасічніченко А. В. Психологічна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти. *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. 2021. № 1 (43). URL: https://zoippo.zp.ua/pages/publications/el_gurnal/pages/vip43.html

Ростислав Підпалій

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЖОВАННІ АЛЬДІНІ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОФІЗІОЛОГІЇ У БОЛОНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

На межі XVIII-XIX століть відбувся стрімкий розвиток науки та техніки, що характеризується різкою зміною освітніх пріоритетів Болонського університету: гуманітарні науки, які домінували в попередні століття, поступаються першістю природничим. Саме ж наукове знання починає покидати стіни навчальних закладів та лабораторій, стаючи масовим.

Одним із популяризаторів науки став Джованні Альдіні, який почав здійснювати свої експерименти із залученням публіки, використовуючи при цьому театральні елементи. Завдяки цьому Дж. Альдіні зміг поєднувати наукові дослідження з електрофізіології й анатомії та публічні перфоманси, що викликали фурор серед глядачів.

Дж. Альдіні – блискучий учений, професор Болонського університету й водночас – популяризатор науки – продовжив дослідження Луїджі Гальвані (свого дядька), вивівши їх на якісно новий рівень. Його наукова кар'єра розвивалася в Болонському університеті. Саме тут він здобув визнання як науковець, експериментатор. Галуззю, що його найбільше цікавила, була фізика, адже його дядько – відомий фізик – очевидно вплинув на вибір племінника. Незважаючи на це, Дж. Альдіні також вивчав філософію, мав